

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

Potentissimus affectus amor. Emblema CVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

Te metire prius, moneo, & te nosse laboris,
Atq; sati hinc orbis discere perge modū.

At mensura luti tenuis cum te fugiat, qui

Nesse rei innumerā tu poteris numerum?

Est enim perspicuum, quā sit ἀδύατον, ut cœlestia, quæ à sensu sunt remotissima, deprehendere queas, qui te ipsum planè ignoras. Unde Plato in Phædro ridiculum planè putat, cum qui sua ipse ignorat, aliena perferutari velit. Iocatur proinde oppidò quā eleganter in Astrologum quendam Thomas Morus ætatis suæ magnum decus, quia alijs videri voluerit vates veridicus, & tamen vxoris adulteria, cum hoc potissimum tangeret rem suam, ex astrorum inspectione non potuerit deprehendere. Carmen tale est:

Saturnus procul est, iamque olim cecus, ut aiunt,

Nec propè discernens à puero lapidem.

Luna verecundis formosa incedit ocellis.

Nec nisi virginium virgo videre potest.

Iupiter Europam, Martem Venus, & Venere rem Mars,

Daphnem Sol, Hersen Mercurius recolit.

Hinc factum, Astrologus, est, tua cum capis uxor amantes,

Sidera significant ut nihil inde tibi.

Eiusdem aliud extat in eundem epigramma, non minus lepidum & festiū, sed strictius:

Astra tibi atbereo pādunt sese omnia vati,

Omnes & qua sint fata futura monent.

Omnibus ast uxor quid se tua publicat, id te

Astra, licet videant omnia, nulla monent.

Nunc cum Amore aliquandiu nobis res erit.

Potentissimus affectus amor.

EMBLEMA CVI.

ASPICE

ASPICE vt inuictus vires auriga leonis,
 Expressus gemma pufio vincat Amor;
 Vtq; manu hac scuticam tenet, hac vt flectit habenas,
 Vtq; est in pueri plurimus ore decor.
 Dira lues procul esto: feram qui vincere talem
 Est potis, à nobis temperet anne manus?

COMMENTARI I.

I. CVPIDO puer nudus alatus currui
 insidet triumphali, quem trahunt duo
 lupati & capistrati leones; ipse vero dexte-
 ra scuticam vibrat, sinistra habenas regit.

II. Fons Emblematis.

ILLVD extulit ex Græco Argætauij,
 quod habetur lib. i. Epigram. Græc. tit.
 εις ερωτα.
 Α'υγαζω τὸν ἀφικτον ἐπὶ σφραγίδος
 ερωτα.
 χερσὶ λεοντείαν ἀνιοχέοντα βίαν.
 Ὅς τὰ μὲν μάστιγα κατ' αὐχίνοσ, ἀδὲ
 χαλινὸσ
 Εὐθύνοσ πολλὰ δ' ἀμεριτίθηνε χάρισ.
 φρίσσω τὸν βρετολοισζόν, ἔγάρ καὶ θήρα
 δαμάσθων
 Ἄγριοσ, ἀδ' ὀλίγων φείσεται ἀμερίων.
 Quid video in gemma hac? amor est, au-
 riga leoni
 Insidet, & franis ora superba regit.
 Vna manus flagro cadit, moderatur ha-
 benas
 Altera: nulla magis signa placere queūt.
 Sed metuo immitte puerū, mortalibus agris
 Quid faciet, qui sic corda ferina domat?
 Contemplor ineu tabilem in sigillo cala-
 to Amorem,
 Manibus leoninum qui moderatur ro-
 bur:
 Qui hac quidem manu flagellum ad cer-
 uicem, illa vero frenos
 Dirigit: multa aut circumflorete gratia.
 Horreleo homicidam: Nam qui feram e-
 tiam domat
 Atrocem, neque imbecillibus ignoscet
 hominibus.
 Indomitum spello calatum in gemmula
 Amorem,
 Qui manibus sani colla leonis agat.
 Vna manus flagrum capiti, tenet altera
 franos:
 Et circum pueri gratia multa genas.
 Hinc procul hinc homicida: feras qui per-
 domat istas.

Vel magis infirmos pomet ille homines à
 Sanctius festinanter, & vt tantum intelli-
 possit, vertit, hoc modo:
 Conspicor inuictum pulchra in testudine
 Amorem
 Frantem manibus terga superba lea:
 Haec manu scuticam, per colla hac gran-
 dia frana
 Dirigit, & pueri splendet in ore lepos.
 Horreo carnificem: nam qui fera colla leonum
 Sic domat, à nobis temperet ipse manus?
 Huc respexit Lucianus in Deorum Dialo-
 gis: conquerentem enim Venerem apud
 Cupidinem filium facit, & sibi non nihil re-
 formidantem, ne propter scelera quamplu-
 rima leonibus tandem obijciatur; cui puer
 Cupido: θάρρει μήτηρ, ἵπει καὶ τοῖσ λῆσι
 αὐτοῖσ ἢ δι ζυνηθῶσ εἰμὶ, καὶ πολλὰ κίε
 ἵπανα βῆσ ἐπὶ τὰ νότα, καὶ τῆσ κόμης λα-
 βόμενοσ ἠνιοχὼ αὐτέσ. οἱ δὲ σάινεσι καὶ
 τὴν χερα δεχόμενοσ ἐσ τὸ σῶμα περιεχ-
 μὸσ ἀμενοὶ ἀποδιδόασί μοι. Consi de ma-
 ter; leonibus enim ipsi iam familiaris sum
 factus; & sapenumero conscendi eorum ter-
 ga, & apprehendi iubas: equitis more insi-
 dens illos agito: illi vero interim mihi cau-
 dis adblandiuntur, ac manum in feram o-
 ri recepiant, lambuntque: deinde mihi red-
 dunt innocuam.
 AVRIGA] Ductor, proprie de eo, qui III.
 currum regit.
 Expressus gemma] sculptus & effectus
 in anulo. Gestabatur enim in anulo, vt
 moris est in annulorum gemmis simila;
 emblemata gestari. Græcum epigramma
 habet σφραγίς, quod baltheum, sigillum,
 & testudinem significat.
 Pufio.] Paruus puer, παιδίον καὶ παρ-
 δάριον. Veteres enim pufus & pufa, pro Pufio.
 puero & puella dicebant. Cic. i. Tuscul. in
 lib. Platonis, qui inscribitur Menon, Pufio-
 nem quendam Socrates interrogat, &c. Idē
 pro Cælio: Propter nocturnos quosdam
 iuanes

in
to
N
T, lit
facili
duca

Scop

inanes metus tecum semper pusto cū maiore
sorore cubitavit. Iuuenal. Satyra 6.
Nonne putas melius qđ tecū pusto dormit?
Pusto qui noctu non litigat.

Vtq; manu hac &c.] Alij hunc versum
aliter legunt, sic:
Vtq; manu hac scuticam teneat, hac fle-
at habenas.

Quem alij vitiosum iudicant, quod sylla-
bam breuem post tertium pedem produ-
cat: Quod tamen facili negotio postumus
excusare, non enim vitium est carminis, si
t, littera producatur in cæsura, vt hic fit:
id multis testimonijs defendere possem, è
quibus pauca accipe. Martianus communè
esse affirmat litteram t, finalem: quod ego
non in vniuersum præcipi velim, sed tan-
tùm, vt dixi, in cæsura. Virgil. 10. Eneid.
Nam tibi Thymbre caput Euantrius ab-
stulit ensis.

Idem libro 10.

Per medium qua spina dedit, hastamq; re-
cepit.

Iuuenalis:

Magnus eius obit, & formidatus Othoni.

Ouidius 3. Metamorph.

Nubibus esse solet, aut purpurea aurora.

Horatius 1. Serm.

Qui non defendit alio culpante solutos.

Idem eodem loco:

Quum grauius dorso subijte onus, incipit ille.

Scuticam tenet] Scutica est paruum fla-
gellum è loris factum, à Græco σκῦτος,
quod est corium, quia fiat à corio siue pel-
le. Hinc etiam dicuntur scuta, quia sint pel-
libus operata. Horatius Serm. 1. Sat. 3.

Ne scutica dignam, horribili festere fla-
gello.

Iuuenalis Sat. 6.

Hic frangit ferulas, rubet ille flagellis,
Hic scutica.

Claudius Minos ait, se penes esse libellum
membrana descriptum, in quo præter alia
quædam, commentarius est nunquam edi-
tus, in Satyras Persij Scuticam ergo sic de-
finit Innominatus ille: Scutica erat quædã
corrigia, habens in summitate nodos quos-
dam in modum fibæ; de qua Terentius:
Hæc faba cudetur in me. Hæc ille. Huc
referendum prouerbium, Vnica scutica
impellit omnes. Ad gloriosulorum quoque
tumentem reprimendum, & instruendam
leuitatem nimio plus se efferentem, Aristo-
phanium antipharicum affert Cælius

Rhodig. lib. 29. cap. 3. quod est, τὰ σκῦτη
βλίσπειν, scuticam aspicere.

Plurimus ore decor] formosissimus: in
Græco habetur, πολλά δ' ἀμοιβήδωλε
χάρτις. Multa autem circumflorete gratia.
Et talem effinxit Lucianus in Amore fa-
gitiuo.

Dira lues] Epiphonema. O dirum exi-
tium: vel sine epiphonemate, vt est in Græ-
co, φρίσσα τὸν ἑροτολογόν. Horresco ho-
micidam. Dirum, Dei ira natum, Verrius
ait. Nonius, Deorū ira misum: quidquid
enim aduersum, credit antiquitas esse ab
irato numine: sed infelices, qui vt cultum
verum ignorabant, sic causas irarum falsas
credidere. Ideo rident miseram superstitio-
nem, qui inter eos sapientes habiti, ad om-
nia momenta trepidantium, consciorum
neglecti numinis. Ouidius 7. Metamorph.

Dira lues popu is ira Iunonis iniqua
Incidit.

At lues, à Græco λῦειν, soluendo, seu dis-
soluendo. Dicitur autem hic lues amor,
quod nihil adeo soluat hominū vel genero-
forum mentes, quā fœdi & ignaui amo-
ris cōsuetudo Medeam quoq; vocat Iuuen
Seneca in Medea.

Feram talem] leonem. Argumentum à
maiori ad minus.

Est potis] potest. Carullus:

Cur non diuitijs Crasum superare potis sit.

ELEGANTISSIMO isto schema-
te satis ostenditur, quanta sit amoris vis,
qui de fortissimis etiam & ferocissimis triū-
phum agat. Leonem enim nomine signifi-
cantur viri graues, & alioqui sanctimonia
probitateq; aliqua insignes. Leones autem
amore furere notat Plin. 8. histor. mūdi,
cap. 16. & Aristotel. histor. animalium lib.
6. Sed non possū cōnuentibus oculis tran-
sire, quod scribit Plutarch. in Amatorio:
ὄρων ὑμῶν ἄρτι τὸς μὲν εἰς τὴν ἀνδρῶν
τὴν ἔλκοντες τὸν ἔρωτα, τὸς δ' εἰς τὴν
γυναικόντιν, ὑπερφύς, καὶ θεῖον ἀγα-
θόν, ἐκ ἰθαυμαζόν. ἴσα τηλικαύτην
δύναμιν ἔσχε καὶ τὴν τὸ πάθος, οἷς ἢ
προσηκόν ἐξελάνθειν αὐτὸ πανταχόθεν
καὶ κολέειν, ὑπὸ τῶν αὐξανόμενον καὶ
σεμνυόμενον. id est: Non sum diuitius ad-
miratio à quibusdam vestrum in concla-
uia virorum, ab alijs in gynæceum trahi a-
morem, ingens ac diuinum bonum: quan-
doquidem tanta sit vis, & tantus honor a-
mori exhibitus, vt à quibus omnino expelli
debetur

Scuticam
aspicere.

Dirum

Lues

IV.

Leones

T, littera
finalis pro
duca.

Scutica.

Amoris
vis.

debuerat & opprimi, ab ipsa augeatur & pradicetur. Est enim huius affectus tantus effectus, vt sapientissimos quosq; nec non fortissimos duces, nullis bellorum estibus aut machinis territos, inuadat & concutere soleat, imò expugnet & prosternat; acutissimos reddat stupidissimos, & qui iudicio pollent, dementer; prudentissimos ad insaniam redigar, moderatos effrenet, deniq; in brutum hominem commutet: cuius portò tanta vis est, vt quos aggrediantur, in desperationem precipitet, ac manus sibi inferre miserando aspectu cogat; homines bellis immaniores efficiat, quas ad mortem ruere voluntaria nusquam animaduertimus, aut alias sui generis vnguibus aut dentibus dilacerare. Solent præterea ij, quos rapit insana cupido, de statu mentis deturbari, à studio & cognitione virtutis auocari, nam omnem illorum fortitudinem infringit, corporis robur enervat, functiones animæ interturbat, & ad omne vitium & turpitudinem præcipientes agit. Superbè enim imperat amor, atq; etiam inuitis, vt inquit Seneca:

Sapè obfinitis induit franos amor.

Et Ouidius hoc testatur:

Res immoderata cupido est.

Idem pulchrè alibi cecinit, nimirum lib. 3. Amor.

Centum fronto oculos, centum ceruice gerebat

Argus, & hos vnus sapè fefellit amor.

Potèriam amoris sic depingit Virgilius in Cæiri:

Seu malus ille puer, quem nec sua flectere mater

Iratù potuit, quem nec parte, atq; auus idem

Iupiter: ille etiam Pœnos domitare leones,

Et validas docuit, vires mansuescere tigris.

Videndus est hac de re omnino Critinius lib. 16. de honesta discip. cap. 4. Quem, ob-

frecto, non vicit amor improbus? vel etiam diuinos viros. Quis Dauide sanctior? Quis Salomone sapientior? Quis Sampsonè fortior, qui & ipse leones dilacerauit? amore tamen omnes sunt superati. Sed omnis factis historijs, exemplis prophanis rem illustrabimus. Prodeat ergo primus Marcus ille Antonius, vir singulari prudentia præditus, qui Cleopatra nimio amore incensus, insana etiam eiusdem suscepit studia ac cõ-

M. Antonij in Cleopatram amor.

Exemplum Herculis.

silia, nihil non imprudenter, leuiter ac negligenter tractauit. Plutarchus in eius vita. Quid Herculem in medium produ-

cam, communem orbis humani &æpizænoy, monstrorum domitorem, totiusq; fortitudinis speculum? Ille amatorio Omphales veneficio infelix succubuit, & robur in femineam molliciem, laborem in luxum, Martemq; in deliciis muliebres, appèsa lateri colo, commutauit. Vnde de illo Ouid. *Quem non mille fera, quem non Stheneloius hostis.*

Non potuit Iuno vincere, viciis amor.

Julius Cæsar victor in Gallijs, in Germania, in Britannia, in Hispanijs, in Italia, in Thessalia, in Ægypto, idemq; mox in Armenia, in Ponto, in Africa, & rursus in Hispania supremo Marte victurus: in medio tantarum victoriarum ab amore regio interterim apud Alexandriam victus est. Hannibal apud Thrasymenum, apud Cannas victor, at demùm in patria sua vincendus, prius apud Salapiam Apulie oppidum meretricio amore succubuit. Quanta igitur censenda vis amoris, quæ tam duros animos, tam rigida pectora leui frangat incursum, tam rapidos pedes, tam fortia brachia fragilibus vinculis liget. Signatur Vitellius, Vitellij Imperatoris pater (vt scribit Suetonius) strenuus, ingeniosus ac prudens, qui turpis & infamis libertine amore vsq; adeo fuit irretitus, vt nihil nõ homine indignum patraret: quippe qui inter cætera scorti vilissimi saluam cum melle in illitum commiseret, quo tanquã summo balsamo instaurandæ vitæ opportuno, arterias & guttur crebro, idq; publicè abiecto omni pudore, ad eius gratiã aucupandam perfunderet. Quare Æscopus qualis sit amor, docere volès, in quadã suarum fabularum dicit, omnes animi affectiones ac perturbationes ad efformadũ amorem concurrere: Iram, metum, tristitiam, gaudium, mansuetudinem, acerbitatem, emulationem, diffidètiã, & demum reliquas omnes, inter quas vnus pudor & verecundia desiderantur. Nec solum molles & effœminatios reddit amor, sed etiam nonnunquam eò dementiæ perducit homines, vt sese non ratò præcipientes agant, ac crudelem vitæ suæ laniam exercèat. Huius generis monstra fuerunt Phillis, Iphis, Hamon, Sappho, Biblis, Calluce, Phædra, Dido, Pyramus & Thyse, Gidica, Byrsaltia, Timagoras, & vtriusq; tum sexus, tum status plures alij, quibus mors à seipsis illata, quod insultus tanta per-

Lucius Vitellius.

turba-

enationis ferre non possent. Hisce non-
 nulla, quæ nostris temporibus evenerunt,
 exempla apponemus. Galeazius Man-
 tuzæ Dux Parauj degens, iussus à puella,
 quam deperibat, sese in fluuium profundū
 conijcere, admissis statim generoso equo
 calcari, ut illi motem gereret, se in flu-
 men præcipitem dedit. Alijs porro huius-
 modi amore captis vel sola amasiarum ia-
 ctura, vel absctia mortem præ desiderio in-
 tulit. Simile exemplum nobis suppeditat
 nobilis quidam Gallus iuuenis, non minus
 strenuus quàm omnibus gratus, ex familia
 Alegriorum oriundus, qui cum ingenti a-
 more Mantuani Ducis filiam profecqueret,
 ab eademq; vicissim coleretur; cumq;
 ei fortè veneno infectum pomum ad dele-
 terium, quod in sui perniciem inficius ab a-
 lio acceperat, obtulisset, & ex eius vsu ex-
 tremos illam spiritus agere animaduertisset,
 deprecatus primò culpam, extremo ani-
 mi dolore percussus, in sinu eius non sine
 suspirijs & lacrymis animam prior exha-
 lauit, quem statim illa secuta est comes.
 Hinc liquet, quàm potens sit amoris affe-
 ctus, qui omnem napellum, arsenicalem ve-
 nenum, & quoduis aliud deleterium, quo
 potuit pomum intoxicari, noxæ prompti-
 tudine, & exitij celeritate superet. Aliam
 historiam amoris impetum mirificè refe-
 rentem petere licet ex Ænea Siluo, de
 Euryalo quodam equestri ordinis, & conii-
 te Sigismundi Imperatoris, Augustano; &
 Lucretia Senensi puella ab eodem adama-
 ta: quorum ardor paucis temporis duri-
 culo adeo increuit, ut cum Euryalo, disce-
 dente Imperatore, esset abeundam, disces-
 sumque sui Euryali & longum vale ferre
 non posset Lucretia, ex desiderij vehemen-
 tia, repentina morte paucas post horas con-
 cidit. Cuius mortem cum audisset Eurya-
 lus, eundem vitæ exitum subiisset, nisi re-
 creatione amicorum & salutaribus cohör-
 tationibus fuisset restitutus: nec tamen per-
 totam vitam deinceps merorem illum ex-
 cutere, vel vlla animi hilaritate, at ne risu
 quidam oblectari potuit. Cæterum amore
 correpti imaginem graphicè descriptam
 exhibet Plautus Cistellaria, quàm de lecto-
 ris patientia consilius non grauabor ad fer-
 re, cum egregie hunc locum illustret.
 Credo ego amorem primum apud homines
 carnis viciniam commentum.
 Hanc ego de me coniecturam domi facio,

ne foris quaram;
 Qui omnes homines supero atq; antideo cry-
 ciabilitatibus animi:
 Iactor, crucior; agitor, stimulator, versor in a-
 moris vota miser.
 Ex animor, feror, differor, distorabor, distripior;
 ita nullam mentem
 Animi habeo: ubi sum, ibi non sum: ubi non
 sum, ibi est animus.
 Ita mihi omnia ingenia sunt; quod lubet,
 non lubet iam id continuo.
 Ita me amor lapsus animi ludificat, & su-
 gat, agit, appetit,
 Raptat, retinet, iactat, largitur: quod dat,
 non dat: deludit;
 Modo quod suadet, dissuasit: quod dissuasit,
 ostentat.
 Maritimis moribus mecum experitur, ita
 meum frangit amantem
 Animum: neq; nisi quia miser non eo pes-
 sum, mihi vlla abest
 Perdito perniciem.
 Occurrit, quod Ælian. 12. Var. hist. nar-
 rat de Dioxippo Olympijs victore, cum
 pugilū more Athenas eques introiret ma-
 gno populi cõcursu, & alij rerum aliarum
 que in eo essent apparatu, pulchritudine
 caperentur: ipse medio triumpho conie-
 ctis oculis in mulierẽ quandam formosissi-
 mam, ab eius aspectu non potuit abduci;
 quin etiam vultum sæpe mutabat, ut faci-
 le appareret, eum telis Cupidinis saucium,
 iam nõ sui fuisse compotem. Quamobrem
 Diogenes Synopenfis ad populum: En, in-
 quit, pugilem vestrum magnum, ut à puel-
 la configitur? Quasi dixisset, turpe esse qui
 viros vicisset, à muliercula superari. At io-
 cularis iste reprehensor ignorare se finge-
 bat, quanta sit amoris vis, quamq; efficax
 pulchritudo formaque decens corporis,
 quam non temerè Socrates exigui tempo-
 ris tyrannidem appellauit: Carneades, re-
 gnum quod nullis satellitibus egeat: Plato,
 naturæ priuilegium: Publius Sytus, mu-
 tam commendationem: Laertius, quauis e-
 pistola ad commendandum efficaciorẽ:
 Theophrastus, tacitam seu silentem fra-
 dem, quia sine verbis persuadeat: Theocri-
 tus, elephantinum siue eburneum detri-
 mentum, quod grata sit aspectui, sed mul-
 torum incommodorum causa. Confero
 huc Propertianum istud:
 Eripitur nobis iampridè chara puella, & ex
 quo loco de viribus amoris in generosos
 animos

Dioxip-
pus.

Pulchri-
tudinis
appellatio
nes:

Nobilis
Gallus a-
more po-
rijt.

Insignis
amor Eu-
ryali &
Lucretia.

Amor
effectus.

animos, exemplis hinc inde ductis, nimirū raptā Helenā: Centaurorum impetus in Pitithoum: Romuli qui Sabinas rapere docuit: Achilles de sibi erepta Hippodamia Briseide: sic enim poeta elegans:

*Inferior multo cū sim vel Marte vel armis,
Mirum sē de me iure triumphat amor?*

*Magni saepe duces magni cecidere tyranni,
Et Theba steterunt, atq; Troia fuit.*

Phryne

Plutarch. in Hyperide retulit exemplum perquam venustū & memorabile de Phryne, pulcherrima femina, quæ impietatis accusata, defensa est ab Hyperide, oratore certē nobili, qui quōd videret eam iā damnationi proximam, commiseratione vsus, vti quoquo modo iudices flesteret, mulierem produxit in medium, & discissa veste, nuda pectora iudicibus ostendit. Qui mulieris admirari pulchritudinem, eam dimittebant censuerunt; ex quo & oratoris astutium, & iudicum inexpectatam misericordiam, ipsiusq; reæ venustatem (id est, τὸ εἶδος αἰτίον τῆς ἀρετῆς, vt loquitur in Pheniſſis Euripides) spectanda proponuntur. Aristotelis memoratur dictū, pulchritudinem omni epistola commendatiorem, id est, formam corporis habere maiorem persuadendi vim quā quæuis oratio vel epistola. Ex eo itaque cum aliquis quereretur, cur quæ pulchra essent, tam impensē amarentur? dixit, eam esse cæci hominis interrogationem. Mirari enim possit aliquis fuisse cæcum, qui nunquam antea quicquam vidisset, &

*Qui nunquam visa flagraret amore puella,
de quo Iuuenalis. Quid plura? etiam in cæcorum animis subtilis & perueicax regnat amor. Proclus omne pulchrum dicit honestū esse, idemq; amabile, eō quod naturæ diuinæ aliquam imaginem habeat, ex quo τὸ καλὸν, ἢ καλῆν quidam deducant, quod est vocare: quia ad se vocet & alliciat hominum animos: quam etiam ob rem credibile est à veteribus, reges eos in primis creatos, qui pulchritudine alijs antecellerent. Sic enim Homerus suos heroes à di-*

gnitate vultus ipsaq; pulchritudine commendat. Achillem omnium pulcherrimum facie: quamuis enim Nireum nominet ex ijs, qui ad Ilium venissent formosissimum, tamen ei Achillem præfert. Ita Virgilius de suo Ænea:

--- Ipse ante alios pulcherrimus omnes

Infert se socium Æneas, atq; agmina iūgit.

De Laulo verò, deque Turno sic:

Filius huic iuxta Lausus, quo pulchrior alter

Non fuit, excepto Laurentis corpore Turni.

His consentanea maximè sunt quæ disputantur ab Isocrate in Helenæ laudatione: vbi sic pulchritudinem commendat, vt eam esse rem diuinam statuere: ea enim ferè contemnuntur, in quibus nulla pulchritudo: contra quæ pulchra sunt, suspiciuntur ab omnibus. Imò virtutem non alia de causa censet in precio haberi, summisque honoribus affici, quā quod pulcherrima quedam res sit: deniq; alia omnia bona inuidiæ sitē exposita: nullius tamen est, qui pulchris hominibus inuideat, quos potius admittuntur omnes, & nosq; honore putant: eūq; omnia fortitudo sua dignitate antecedit, à pulchritudine tamen superatur, Sed quortum hæc pulchritudinis commendatio? Ad nostrum scilicet Amorem, quem rectè sentientes pulchritudinis desiderium dicunt. Plotinus triplicem statuit pulchritudinem, cum nihil aliud sit, quā ex plurius concinnitate coarctans gratia. Hanc si in animo perpendas, ea nimirum ex virtutum splendore venustas est. Si in corporibus requiras, coloribus lineisq; mira congruitate coalescentibus decus confabatur gratissimum. Sed nec sonorum modulata iocunditas pulchritudinem respuit. Triplex hæc pulchritudo tres habet sensus subservientes, triplicem verò imperitantem amorem. Radios ex animi claritate vibrantes interior mētis percipit oculus. Corporea autem gratia corporeus perfruitur visus. Musica verò consonantia aures permulcet. Nos, nisi cessamus, obtundimus.

Pulchritudo triplex.

Triplex amor.

